

המספויניקים

בשדה, גם להם באה תקופה חדשה: תקופת המיכון, בה הירק נקצר, נקצץ ומושלך מפי קומביין אל תוך עגלה מרושתת, או נקצר בשל-מותו ומועמס על ידי מכונת-ענק על גבי עגלה. שיטה זו הביאה את הקץ על שיטת הספקת הירק ב"בורות". מאי משמע "בורות"? ובכן, בימים ההם, היתה מופיעה העגלה העמוסה ירק בפתח הרפת והמספויניק מורז את סוסיו ואוסף "שוונג", וכמובן שבדרך מונח לו קלשון או זוג כדי חלב, וכל ה"שוונג" הולך לאיבוד, והפרות זוכות לשמוע "ברכות" עפות מפי המספויניק על ראשי הרפתנים. ה"ברכות" נשמעות ממרומי עגלה בנויה לתלפיות קירות ירוקים זקופים, וכל המחמורות והמכשולים שבדרך אין באדם להפיל מהם אפילו עליה אחד. "בוא, תראה איזו עגלה הבאתי לכם היום, פרוטקציה" — אומר הוא כלפי הרפתן המגיה מתחת זנבה של פרה — "2.5 טון", הרפתן מבסוט. וידידנו המספויניק כפליים. וכל כך למה? (וכאן נחזור לענין ה"בורות") זה כמה שנים שהוא מצליח להונות את הרפתנים. את העגלה בונים כך שקירותיה אמנם זקופים ויפים,

לעתים, כשאין כבר על מה לדבר, מתחילים החבר'ה לנגח איש את רעהו, כלומר עובדי ענף אחד את עובדי הענף האחר. בעיקר משתדלים אנשי המספוא להבאיש את ריחם של אנשי הרפת, ומה עוד שאלה אין שעתם פנויה להחזיר מידה כנגד מידה, כי בדיוק עליהם לקום ולהס-תלק לחליבת-לילה. כך או כך למדים אנו שלא נכון שהמספוא הוא סתם כלי-שרת של הרפת אלא ההיפך מזה הוא הנכון. וכי מלכתחילה, כשהוחלט על פיתוח ענפי-החקלאות במשק הקרי בוצי המעורב, כבר היה המספוא קיים ועומד מימים ימימה, ורק לאחר מכן הוחלט ש"מכיון שיש מספוא אפשר ורצוי להקים רפת".

כיום עומדים אנו בלבה של תקופת-ביניים. התקופה החולפת היא תקופת ה"ירק לפרות". אלה ימי המספוא האמיתי, מספוא של קלשונות מונפים ועגלות רתומות לזוג סוסים, הנתונים בידים שזופות ושריריות. התקופה הממששת ובאה היא תקופה של: "הפרות לירק", הוזה אומר: מרעה מלאכותי, ואפילו לאלה הטוענים כנגד מרעה זה וממשיכים להאביס בירק שנקצר

מבנה הגוף הפריזי הטיפוסי, שהושג בבני הכ-לאיים מדור שלישי ורביעי. אולם עצם נקיטת עמדה לגבי שאלה זו נראית תמוהה כשלעצמה. המחברים לא טיפלו כלל בחוזר שישנו כבר בעין. לסיכום: חבל שהמחקר לא הורחב לבעיות הפוריות, חוסן גופני, סבילות לחום, אריכות ימים וכו' והן הוזכרו רק דרך אגב; הרי תכונות אלה אינן נופלות בחשיבותן מהשאר; ורצוי הדבר שיבוא המשך בעבודות המחקר, כדי שהבוקר הישראלי יידע מהי ומי היא בהמתו, לה הוא הקדיש ומקדיש תשומת לב כה רבה בטיפוחה. נברך על מה שהוגש לנו ונקווה להמשך. הערה קלה למגיהים: למה זה נעלמו מעיניהם טעויות-דפוס לא מעטות? מצערת באופן מיוחד טעות בדיאגרמות (ראה ציור 3 ו-4). הרי חוברת מחקר אינה בחזקת מאמר בעתון יומי וטעויות דפוס מעין אלה הן טעם לפגם.

י. ב.

היו מבצעים באמהות הדמשקאיות ובבנות מדור ראשון את הברירה, כפי שהוא מתבצע כרגיל בדורות מאוחרים יותר.

לא מובנת גם המסקנה ש"הנתונים המובאים במחקר זה אינם מאפשרים הסקת מסקנות ברורות על הכדאיות בזיווג פרים מדורות מאוחרים של הכלאה חוזרת עם פרות טהורות או בנות הכלאה חוזרת". היכן הם הנתונים על בעיה זו בחוברת? הרי למעשה השתמשו המטפחים בארץ בפרים מסוג זה, ואף נתפרסם חומר ראשון בשאלה זו באחד הקבצים של אגף בעלי החיים. למה אם כן לא הטרידו עצמם המחברים לטפל בחומר ממין זה ואחר כך להסיק מסקנה כלשהי? ניתן להסכים בנידון זה לדעתם של הירש ושינדלר במקרה שבוקרי ישראל ישימו את הדגש על שמירת אקסטאריר בבני הכלאיים, שלא יהיה שונה מהפריזי המקורי. אין כל ספק שהשימוש בפרים "מעורבים" מהדורות הראשונים יביא לשיבוש

ויחידה מבלי שקצב נשימתו ישתנה כלל. אין הם נזקקים, לשבור־ראשם על חידושים במכונות זריעה או שיטות חדישות בהשקאה. הם פשוט משתמשים בכלי גן־הירק. ממנו רואים וכן עושים.

המייחד אותם משאר הענפים — ענין „גניבת המים“. כל ענף וענף, מרכזו, לפני שהוא „גונב“ מים ממישהו, זועק וצווח ככרוכיה, ואילו המס־פוא? שותק, ניגש עם חושך לשיבר של המטע, סוגר, ניגש לשיבר שלו — ופוחת. ועד שמישהו מרגיש בדבר וכבר חלקת האספסת מושקית.

כשנתברר במשק שמתחילים להאביס את הרפת בסלק־סוכר עודף וכולם החלו לראות בענין זה שלב ראשון של בקורת המספוא — לא הנידו המספויניקים עפעף, וכששמעו שהרפת החלה להתנפח כתוצאה מכך, גם אז לא התרגשו הרבה. מובטח להם כי בלי מספוא אין קיום למשק.

כשנתגלתה ברפת מחלת האיקס האיומה, ומ־בין הרפתנים היו שליכסנו מבט עויין כלפי המס־פויניקים, כאילו הם האשמים בסיכת קומבין־הירק באותו גריון הרסני, היה המספויניק מפנה ראשו אל הפלחים ובתנועה קצרצרה מסביר — „הם“.

כמו שאמרנו, שקט עם המספויניקים, ופעם, כשבא הוטרניר לנתח בטנה של פרה לאחר שהאבחנה היתה „גוף זר“, עמד איש־המספוא כן הצד, וכשהרופא שלף מקיבתה של הפרה מפתח שוודי הגון, ניגש, נטל אותו, בדק את ידיתו כשגילה את „הסימן“ של המספוא חרוט עליו, ביקש בשקט מהרפתן את המשמנת של הרפת כי המפתח התליד קצת.

איך שלא יהיה, עומדים עובדי המספוא בכבוד בתוך חיינו המשקיים, וכי קל הדבר „למכור“ כל חייהם את תוצרתם לאחרים ללא קבלת מזור־מנים?

מוסר

מתוך: „בקיבוץ“, מיום 1957.11.2

אך במרכזה בין קיר לקיר, שוררת ריקנות מח־לסת, כלומר בור אחד גדול. וכך מסתבר איך מצליח זוג הסוסים למשוך בקלות כה רבה „2.5 טונות“. בסוף העונה סופר המספויניק את מספר הדונמים שזרע וקצר, את מספר העגלות כפול 2.5 טון, מחלק ומודיע בעלון המשק שהיכול שלו עולה הרבה על הממוצע הארצי, וכי אין להתבין ויש להתפלל על הרפתנים שאינם מגיעים ל־6000 ליטר חלב בשנה לפרה לאחר ירק כה רב.

עובדי־המספוא בדרך כלל מיושבים בדעתם. יש להם זמן. אינם ממהרים, הפנצ'ר הגדול ביותר בעבודה לא יפריע להם — מעשה־פלאים — עגלת־הירק תגיע תמיד במועד לרפת. כשעובד גן־הירק רץ שמח לעומתם כשבפיו בשורה גדולה על יכול של שלושה וחצי טון לדונם, אינם מגיבים כלל וכלל אלא נוטלים לו, לאיש־הגן, מובי־לים אותם לחלקת סלק־הבהמות וסחים כלאחר יד „בין עשרים־וחמישה לשלושים טון. לא מכל השטח אלא מדונם“.

בפלחה נוהגים הם זלזול רב. „הפלחים“ אינם אלא טרקטוריסטים, אינם מבינים ולא כלום בעניני מזון ושחת. כלאחר־יד הם בועטים בחבילת חציר מוצר־הפלחה, חופנים צרור שחת בין אצבעותיהם, ממוללים ומרחרחים בו, משליכים לב־סוף ברוח ומפטירים: „זה שחת זה?“. ויורדים לשטח. רוב־רובה של עבודתם היא קבלנות. וכולה מסתובבת סביב הספקת הירק. כלומר, טניים מהם חייבים לספק לרפת שתי עגלות ביום, וכיוון שעד שעה שתיים עליהם לסיים מיבצע זה, הם קמים בעוד חושך, ופוגשים בסופו של יום את החברים, כשהם כבר מקולחים למשעי.

אם נודמנת במקרה למספוא בשעת העמסת הירק — כמתוך האדמה צץ קלשון נוסף ובאין אומר הוא מוגש אל תוך ידיך ובלי שתרגיש, אתה מוצא עצמך טורח ועוזר למספויניקים בהע־מסה, אך מעשה כשפים, מה שאתה מעלה בקל־שונך בשלושה־ארבעה הינפים ונשמתיך פורחת עם כל הינף, מניף המספויניק בהרמה אחת